

Rätten till hälsa stärks ytterligare i Kubas nya grundlag

Könstillhörighet, sexuell läggning, könsidentitet, ålder, etniskt ursprung, funktionsvariation och geografisk hemvist har fogats till listan av sådant som den nya kubanska grundlagen uppmärksammar utifrån behovet av lagligt skydd.

Kvinnors reproduktiva och sexuella rättigheter säkras och kvinnor ska genom lagar skyddas från alla former av könsbetingat våld.

I ett utkast som gick ut till offentlig diskussion fanns rätten till samkönade äktenskap med. De nya formuleringarna stöddes aktivt av den nu sittande presidenten Miguel Díaz-Canel och den energiska aktivisten för sexuella minoriteters rättigheter, Mariela Castro ? dotter till tidigare presidenten Raúl Castro.

Kuba har, som Mariela Castro underströk i ett tal redan 2006, slagit in på vägen att se sexuella rättigheter som något som påverkar hälsotillståndet:

? Vår mening är att alla former av fördomar och all slags diskriminering skadar människors hälsa.

Utkastets formuleringar i denna fråga fick stöd från många. Men det var också väldigt många som var tveksamma. Skepsisen och motståndet underblåstes av de evangeliska kyrkorna, som gick ut i en kraftfull motkampanj.

På grund av reaktionerna drogs slutsatsen att tiden ännu inte var mogen. Formuleringen om rätten till samkönade äktenskap drogs tillbaka. Men samtidigt ströks också den tidigare grundlagens formulering om ?man och kvinna?. Frågan om rätten till samkönade äktenskap kommer att aktualiseras igen, i samband med kommande justeringar av familjerättslagstiftningen.

Kuba är väldigt angeläget om att främja folkhälsan och de framgångar landet nått i fråga om hälsoutbildning har skördat beröm internationellt. Så har till exempel WHO:s förra generaldirektör Margaret Chan framhållit (2014) Kubas system som en modell som andra länder bör försöka lära sig av.

Hälsorättigheterna har utvecklats i den nya grundlagen. Staten erkänner nu sitt ansvar för skydd av åldringars villkor, rätten till anständiga bostäder, folkets hälsa generellt, och rätten till vatten och mat.

Mycket välkommet är tillägget om utvidgat ansvar för att ?främja skyddet av miljön och att bekämpa klimatförändringen som hotar mänsklighetens överlevnad?.

Artikeln är en bearbetning och förkortning av en text från thelancet.com